

FOAs holdning til håndtering af vold på arbejdspladsen:

1. Vold på arbejdet – hvordan skal det håndteres?

Hvis man rammes af vold eller trusler om vold på sit arbejde – enten fysisk eller psykisk – kan man, udover Arbejdsskadesikringsloven, også være omfattet af Voldsofferlovens regler.

Betingelsen for at være omfattet af Voldsofferlovens regler er, at man har været udsat for en straffelovsovertrædelse.

Erstatningsnævnet oplyser i sin Årsberetning for 2014, at "småtjatteri eller almindelig modstand i forbindelse med en fastholdelsessituation" normalt ikke vil udgøre en dækningsberettiget strafbar handling.

Men derudover er udgangspunktet, at enhver strafbar handling, som medfører personskade, er omfattet af Voldsofferloven.

Hvis man har været udsat for en straffelovsovertrædelse, kan Voldsofferloven give adgang til erstatning i form af godtgørelse for svie og smerte, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste samt eventuelt godtgørelse for tort, hvis man oplever sygedage og/eller løntab som følge af volden/truslen om vold. Godtgørelse for tort kan kun opnås i helt særligt grove sager.

De nævnte typer erstatning kan man som skadelidt **ikke** opnå i det almindelige arbejdsskadesystem.

Det er Erstatningsnævnet, der behandler sager efter Voldsofferloven, og Justitsministeriet har udarbejdet en vejledning om behandling af sagerne, se i det hele hertil **Vejledning om offererstatning i sager om forbrydelser mod plejepersonale, pædagoger, socialpædagoger, lærere og andre personalegrupper med særlige støtte- og omsorgsfunktioner mv.**

Vejledningen kan ses og hentes på Erstatningsnævnets hjemmeside:

<http://www.erstatningsnaevnet.dk/>

2. Politianmeldelse af skadevolder:

Hvis man har været udsat for en straffelovsovertrædelse er udgangspunktet for (senere) at kunne rejse et eventuelt erstatningskrav i medfør af Voldsofferloven, at man politianmelder den person, der har udøvet volden, **inden 72 timer efter episoden.**

3. Dispensation for ikke at politianmelde:

Erstatningsnævnet kan fravige udgangspunktet og meddele dispensation for ikke at politianmelde en skadevolder i den enkelte sag.

Det kan dog **kun** ske, hvis der i den enkelte sag er helt konkrete og individuelle behandlingsmæssige og/eller pædagogiske grunde, der taler imod at anmelde netop dén konkrete skadevolder til politiet.

Det er derfor ikke nok til at få dispensation for politianmeldelse, at man ens arbejdsgiver for eksempel generelt og "af princip" ikke vil politianmelde en beboer eller at man synes at en skadevolder er for ung/gammel og/eller syg.

Der henvises i det hele til den ovennævnte vejledning, der indeholder en række oplysende eksempler på konkrete hensyn i forskellige situationer.

4. Hvordan skal behandlingsmæssige eller pædagogiske hensyn afklares og beskrives?:

Det er **særdeles vigtigt** at være opmærksom på, at medlemmet (og/eller medlemmets AMR eller TR) får sat sig sammen med sin arbejdsgiver/leder INDEN for de første 72 timer efter voldsepisoden og får afklaret, om der er de nævnte hensyn eller om man skal anmelde episoden til politiet.

Hvis medlemmet (eller medlemmets AMR eller TR) er enig med arbejdsgiver i, at der er sådanne konkrete hensyn at tage til den pågældende skadevolder/gerningsmand i den enkelte sag, at man vælger ikke at politianmelde, skal de konkrete hensyn skriftligt beskrives i et notat så præcist som muligt. Det er vigtigt, at man i samme notat også anfører **hvorfor** man i det enkelte tilfælde mener, at der er de behandlings- og/eller pædagogiske hensyn til ikke at anmelde skadevolder til politiet.

5. Hvornår skal de behandlingsmæssige eller pædagogiske hensyn beskrives?:

Hvis der er konkrete behandlingsmæssige og/eller pædagogiske hensyn grunde for ikke at politianmelde skadevolder er det derfor meget vigtigt, at medlemmet inden for de første 72 timer efter episoden modtager kopi (evt. bare vedhæftet en mail) af det skriftlige og daterede notat, og derved kan se, at notatet indeholder en beskrivelse af hensynene samt en forklaring på, hvorfor man mener, at hensynene gør sig gældende overfor den pågældende skadevolder.

Det notat skal medlemmet gemme, idet Erstatningsnævnet skal bruge det til sin behandling af sagen, hvis der efterfølgende rejses krav om erstatning.

Hvis det er afklaret inden for de 72 timer, at der i den pågældende sag er relevante behandlingsmæssige eller pædagogiske hensyn til ikke at politianmelde den pågældende skadevolder, men medlemmet ikke har modtaget (kopi af) det skriftlige notat, anbefaler FOA, at medlemmet politianmelder skadevolder inden for 72 timers fristen.

6. Hvis der IKKE er nogen konkrete behandlingsmæssige og/eller pædagogiske hensyn:

Hvis der ikke er nogen konkrete behandlingsmæssige og/eller pædagogiske hensyn grunde, der i den enkelte sag taler for, at man ikke politianmelder skadevolder, skal medlemmet sørge for, at skadevolder bliver politianmeldt inden 72 timer efter episoden.

Andre end medlemmet selv kan anmelde episoden inden de 72 timer, men medlemmet skal selv sikre sig, at det bliver gjort.

7. Hvad gør man, hvis en ens arbejdsgiver ikke vil hjælpe med at afklare om der skal politianmeldes?:

Hvis medlemmets arbejdsgiver/leder ikke vil hjælpe med at få udarbejdet et notat om de nævnte hensyn skal medlemmet sørge for, at skadevolder bliver politianmeldt inden 72 timer efter episoden.

8. Anmeldelse til politiet:

Politianmeldelse kan ske ved fremmøde hos politiet, telefonisk eller skriftligt, eksempelvis pr. brev eller e-mail.

Af bevismæssige grunde anbefaler FOA, at volden anmeldes via den pågældende politikreds' hoved e-mail adresse, som kan findes på den enkelte politikreds' hjemmeside.

Hvis man har anmeldt volden pr. telefon, opfordrer FOA medlemmerne til, at bede om at få en kvittering for anmeldelsen inden udløbet af de 72 timer.

Det er vigtigt, at der i anmeldelsen er angivet, at man anmelder den konkrete vold/de trusler, som man har været udsat for.

Hvis man vil sikre sig muligheden for at anmelde et senere erstatningskrav, vil det derfor ikke være tilstrækkeligt, såfremt man alene politianmelder skadevolder fordi man ønsker, at politiet kommer til stede for at genoprette/sikre ro og orden.

9. Ansøgning om erstatning efter Voldsofferloven:

Ansøgning om erstatning skal indgives til politiet i den pågældende politikreds.

Ansøgningsblanketten om erstatning kan findes på Erstatningsnævnets hjemmeside under "Selvbetjening". Politiet videregiver de erstatningskrav, som de modtager, til Erstatningsnævnet.

10. Hvad kan der ske ved ikke at få politianmeldt voldsepisoden?

Såfremt politianmeldelse ikke finder sted inden 72 timer eller man ikke indenfor den samme frist har sikret sig et dateret notat, hvori der nøje er redegjort for de behandlingsmæssige og/eller pædagogiske hensyn, der er årsagen til at man netop i dette tilfælde valgte IKKE politianmeldte, vil dette medføre en ganske betydelig risiko for, at medlemmets eventuelle senere erstatningskrav ikke vil være omfattet af Voldsofferloven.

11. Forældelse af erstatningskrav:

Ansøgning om erstatning skal indsendes inden 2 år fra enten selve episoden eller eventuel straffedom over skadevolderen som følge af episoden, ellers er erstatningskravet som udgangspunkt forældet.

Hvis politiet har efterforsket sagen, uden at der efterfølgende er rejst en straffesag mod skadevolder, regnes 2-års fristen fra det tidspunkt, hvor politiet traf afgørelse om at indstille efterforskningen.

12. Arbejdsskadesikringsloven:

Det er vigtigt at understrege, at skader som følge af vold på arbejdet også er en "almindelig" arbejdsskade, der skal behandles som enhver anden arbejdsskade, herunder ved anmeldelse til både Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen.

Spørgsmålet om, hvorvidt en voldsepisode er omfattet af arbejdsskadesikringsloven eller ej behandles således helt sideløbende – og som sædvanligt – uanset anmeldelse til politi og Erstatningsnævnet.

Heidi Bloch / Inger Bolwinkel
Advokat (H) / Forbundssekretær